

Śmietnik

Miejka Biblioteka Publiczna
w Białej Podlaskiej
DZIAŁ INFORMACJI, BIBLIOGRAFII
I WIEDZY O REGIONIE

ul. Warszawska 12a
21-500 Biała Podlaska
tel. (053) 343-61-11

STYCZEŃ 2002r.

HAPPY

NEW YEAR!

GAZETA SZKOŁY
PODSTAWOWEJ
W SŁAWATYCZACH

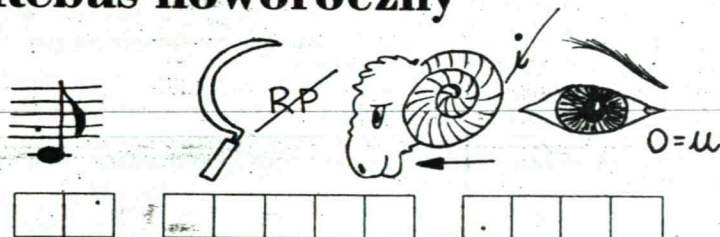
WIELE
SZCZĘŚLIWYCH
I POGODNYCH
CHWIL
W KAŻDYM DNIU
2002 ROKU
WSZYSTKIM
CZYTELNIKOM
ŻYCZY

- REDAKCJA

NOWY ROK
JUŻ NAS WITA!

MA DLA NAS ZA PAZUCHĄ, MNÓSTWO NIESPO-
DZIANEK. CIEKAWY, CO KAŻDEMU Z NAS PRZYNIĘSIE.
ŻYCZYMY, BY ZASŁOCCZYŁ NAS NAJPIĘKNIEJSZYMI
I NAJBARWNIWSZYMI DNIAМИ, JAKIE TYLKO MOŻE OFIAROWAĆ LOS.

Rebus noworoczny

CZAS

Ziemia potrzebuje roku, żeby okrążyć Słońce. Przed nami 365 dni, czyli 12 miesięcy. Taki podział czasu obowiązuje od zamierzchłych czasów. To za sprawą woda rzymskiego Juliusza Cezara, który w 45 roku przed Chrystusem zreformował kalendarz dzieląc rok na 12 miesięcy i 365 dni. Dokładniej rok trwa o 6 godzin dłużej. Juliusz Cezar obszedł tę trudność wprowadzając co cztery lata rok przestępny mający o jeden dzień więcej. Kalendarz juliański przez wieki dobrze spełniał swoją funkcję.

PROGNOZY POGODY NA TRZECH KRÓLI

Na Trzech Króli panowanie, przybywa dnia na kura pianie.

Gdy w Trzech króli mrozem trzyma, będzie jeszcze długo zima.

Na Trzech Króli odtajanie, to szykuj sanie.

Na Trzech Króli słońce świeci, wiosna do nas pędem leci.

Gdy Trzej Królowie szarugą częstują, w Zielone Świątki slotę przewidują.

Na Trzech Króli noc się tuli.

PRZYSŁOWIA NA STYCZEŃ

Styczeń rok stary z nowym rokiem styka, kto w starym nie robił, ten w nowym utyka.

Styczeń, styczeń wszystko studzi: ziemię, wodę, bydło, ludzi.

Czasem styczeń zimnem do kości przenika, czasem w błocie utyka.

Kiedy styczeń najostrzejszy, tedy roczek najplodniejszy.

Styczeń dla gości lodem Wisłę wywości.

Styczeń, styczeń - do pieca się przyczyń, czapką do ucha przytul kożucha.

WODNIK

(21.01 - 20.02)

Ludzie spod tego znaku są ekstrawertykami, więcej rozumieją niż czują. Posiadają własne zdanie i nie przejmują się krytyką innych. Konwencjonalne sposoby postępowania są im obce, nienawidzą małostkowości. Potrzebują ciągłych zmian, lubią niespodzianki. Każdego człowieka oceniają jako indywidualność. Lubią przebywać i pracować w grupie. Wobec przyjaciół nie są wymagający, dlatego też skupiają wokół siebie duże grono znajomych.

Miłość traktują eksperymentalnie. Wiążą się z partnerem, który je zrozumie i zapewni swobodę.

Znaki przychylnie: waga, bliźnięta.

OKULARY

Biega, krzyczy pan (8 poziomo):
„Gdzie są moje okulary?”

Szuka w spodniach i w (2 poziomo),
W prawym bucie, w lewym bucie.

Wszystko w (2 pionowo) po-
przewracał,
Maca (7 poziomo), (4 pionowo)
maca.

„Skandal! – krzyczy. – Nie do
wiary!
Ktoś mi ukradł okulary!”

Pod (3 poziomo), na kanapie,
Wszędzie szuka, parska, sapie!

Szpera w piecu i w kominie
W mysiej (1 pionowo) i w (6 pio-
nowo).

Już (9 poziomo) chce odrywać,
Już milicję zaczął wzywać.

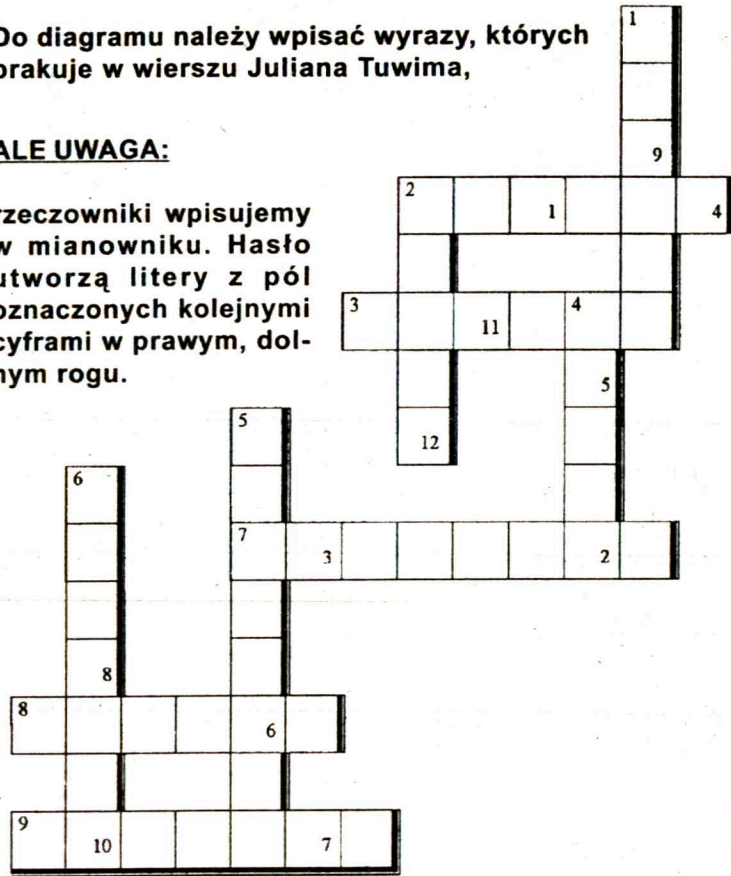
Nagle – zerknął do (5 pionowo)...
Nie chce wierzyć... Znowu zerka.

Znalazł! Są! Okazało się,
Że je ma na własnym nosie.

Do diagramu należy wpisać wyrazy, których
brakuje w wierszu Juliana Tuwima,

ALE UWAGA:

rzeczowniki wpisujemy
w mianowniku. Hasło
utworzą litery z pól
oznaczonych kolejnymi
cyframi w prawym, dol-
nym rogu.

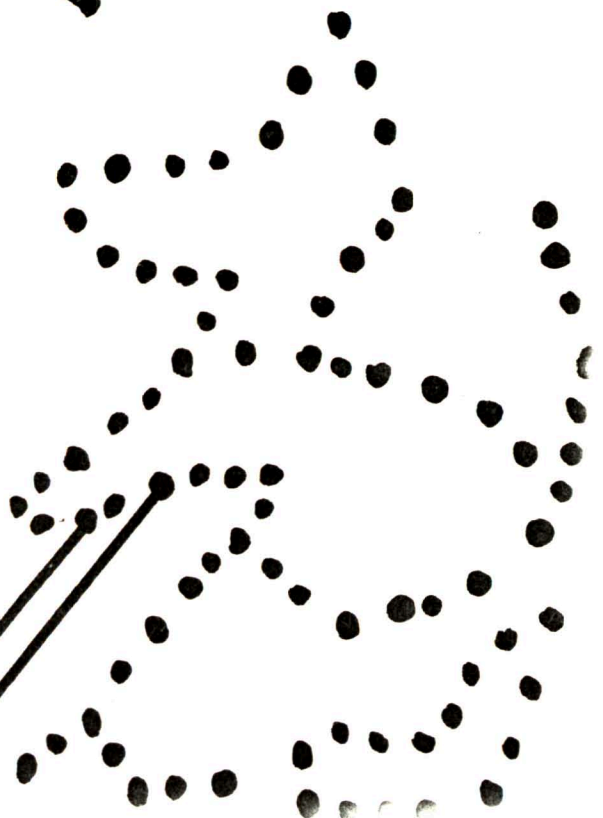
Rozwiązanie:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

GEOGRAFICZNA WYKREŚLANKA

Wykreśl z poszczególnych rzędów diagramu nazwy państw azjatyckich.
Pozostałe, nie skreślone litery, czytane rzędami utworzą rozwiązanie –
smakowitą nazwę zamorskiego terytorium Australii.

K	A	K	T	O	K	A	R
T	U	O	R	C	S	J	A
K	O	U	W	W	E	J	T
E	N	W	E	P	A	Y	L
L	S	I	B	P	A	Y	N

SKŁAWATYCZE

13.01.2002.

wielka orkiestra
świątecznej
pomocy

CO ROKU W STYCZNIU TYSIĄCE LUDZI
ANGAŻUJE SIĘ BEZINTERESOWNIE DO UDZIAKU
W WIELKIEJ ORKIESTRY ŚWIĄTECZNEJ POMOCY.

PO RAZ CZWARŃY Z INICJATYWY DRUŻYNOWEJ
61 DH „NADBUŻANSKY WKÓCZYKIJE” DR. TOSI HAPONIUK
GRAŁA WIELKA ORKIESTRA ŚWIĄTECZNEJ POMOCY
W SKŁAWATYCZACH.

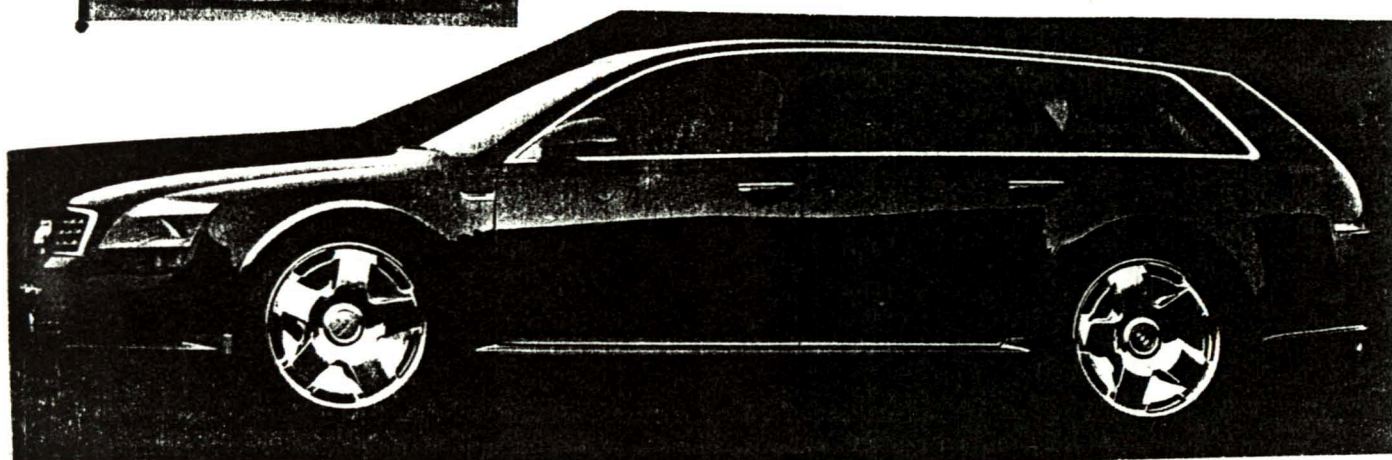
ZAPAK, ZYCZLIWOŚĆ I ODDANIE SPRAWIE TO NAJCZĘŚCIEJ WYMNIANE
CECHY UCZESTNIKÓW AKCJI CHARYTATYWNYCH. ORGANIZUJE SIĘ JE Z MYŚLĄ O
NIESIENIU POMOCY POTRZEBUJĄCYM. ŻADNA Z NICH NIE MA JEDNAK TYLU
UCZESTNIKÓW I TAK WYMIERNYCH EFEKTÓW, CO WIELKA ORKIESTRA ŚWIĄTECZNEJ
POMOCY.

ZEBRALIŚMY NA RZECZ WOŚP:

- 7.197,00 zł
- walutę obcą: 316,41 DM, 10.740 lirów,
104,8 koron szwedzkich, 210 schillingów
austriackich, 226,5 franków francuskich,
2 guldeny holenderskie, 320 franków
belgijskich, 9,25 koron duńskich, 15
pensów angielskich, 4 \$ USA, 127 rubli
rosyjskich, 1.760 rubli białoruskich, 8,21
grywni ukraińskich i 2,5 euro

SERDECZNE DZIĘKI !!!

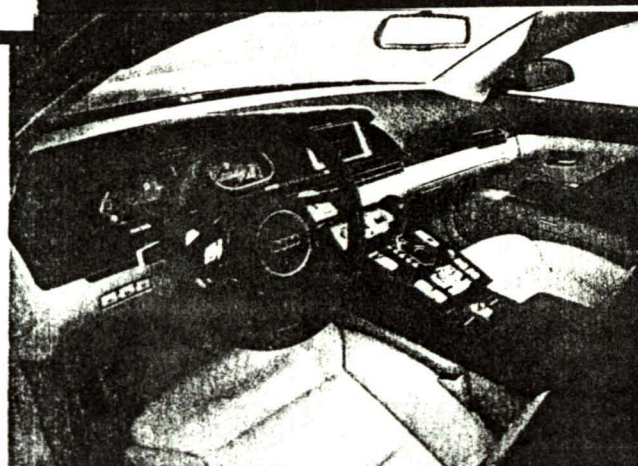
AUDI AVANTISSIMO

Audi Avantissimo to sport i luksus w jednym. Samochód ten nie jeździ jeszcze po drogach. Model studyjny po raz pierwszy został pokazany na targach samochodowych we Frankfurcie, gdzie wzbudził nieskrywany zachwyt.

Silnik V8 o pojemności 4,2 litra z doładowaniem Biturbo ma moc przeszło 316 kW, czyli 430 KM. Rzeczą naturalną dla samochodów Audi jest stały napęd na wszystkie koła – quattro. Dzięki niemu moc silnika V8 Biturbo może być zamieniona na maksymalną siłę ciągu i stały kontakt kół z nawierzchnią w każdych warunkach drogowych.

Jak przystało na kombi najwyższej klasy, auto jest bardzo wielkie, ma 5,06 metra długości i 1,91 metra szerokości. Niestety, żeby kupić ten samochód, trzeba wykazać się jeszcze odrobiną cierpliwości, zanim znajdzie się w salonach samochodowych.

Luksus, nowoczesność i elegancja przebijają z każdego elementu Audi Avantissimo.

CHOINKA

19. I. 2002.

SZKOLNA

CHOINKA SZKOLNA ODBYŁA SIĘ 19.01.2002
Z PODZIAŁEM NA GRUPY WIEKOWE.

KLASY 0, I, II, III - godz. 8³⁰ - 12³⁰

KLASY IV, V, VI - godz. 13⁰⁰ - 17⁰⁰

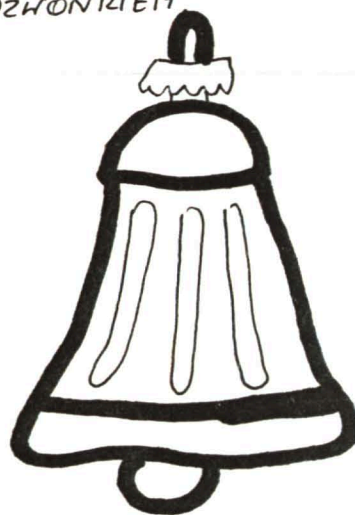
W TRAKCIE TRWANIA CHOINKI ODBYŁA SIĘ:

- LOTERIA FANTOWA PRZYGOTOWANA PRZEZ HARCERZÓW
- CZĘŚĆ ARTYSTYCZNA W WYKONANIU V b
- DYSKOTEKA
- SPOTKANIE Z MIKOŁAJEM.

MIKOŁAJ PRZYBYŁ DO SZKOŁY NA ZAPROSZENIE SZKOLNEJ RADY RODZICÓW
Z DUŻYM WÓRKIEM PEŁNYM PREZENTÓW I DZWONKIEM

NIECH WAM SZCZĘŚCIE SPRZYJA
I RADOŚĆ W SERCACH ZAGOŚCI
DUŻO ZDROWIA WAM ŻYCZĘ
I SAMYCH SKODKOŚCI!

MAMY PROŚBĘ DO PANI
MARYLI GRUSZKOWSKIEJ
- PROSIMY O TAKIEGO SAMEGO
MIKOŁAJA W ROKU 2003.

DZIĘKUJEMY:

DYREKCJI SZKOŁY
RADZIE RODZICÓW
P. EWIE DĄBROWSKIEJ
P. WALENTYNIĘ SŁAWIŃSKIEJ
WYCHOWAWCOM
NAUCZYCIEŁOM

ZA MILE SPĘDZONY CZAS Z NAMI
W SZKOLE W DNIU 19 STYCZNIA 2002R.

Atmosfera

Ziemię spowija powłoka gazów, zwana atmosferą. Bez tej cieniutkiej otoczki na naszej Planecie nie mogłoby przetrwać życie. Atmosfera dostarcza nam powietrza do oddychania i wody do picia, zapewnia nam dostatek ciepła, chroni przed szkodliwym promieniowaniem Słońca i uderzeniami meteorytów.

Troposfera

Najniższa warstwa atmosfery ziemskiej

Troposfera, rozciągająca się od powierzchni Ziemi do wysokości zaledwie 12 km, zawiera ponad 75% wagowych całości gazów atmosferycznych, znaczne ilości pary wodnej i pyłów. Promienie słoneczne, ogrzewające Ziemię, wprawiają w ruch tę gęstą mieszaninę, przynosząc nam szczególnie zjawisko, określane mianem pogody. Troposfera jest zwykle najcieplejsza tuż nad powierzchnią Ziemi, a wraz ze wzrostem wysokości – czyli zbliżania się do **tropopauzy** – jej temperatura maleje. Wysokość tropopopauzy waha się od 18 km nad równikiem do 9 km nad 50° szer. geogr. pn. i 50° szer. geogr. pd. i 6 km nad biegunami Ziemi.

Inwersja temperaturowa

Wzrost temperatury powietrza wraz z wysokością

Wielkoskalowe inwersje temperaturowe towarzyszą zderzeniu dwóch frontów atmosferycznych, gdy ciepłe powietrze wtlaczane jest pod masy powietrza chłodnego. Inwersje przypowierzchniowe, o znaczeniu lokalnym powstają często w osłoniętych dolinach, gdzie grunt w nocy ochładza się szybko, a wraz z nim warstwa powietrza leżąca tuż nad powierzchnią Ziemi.

Pionowy gradient temperatury

Tempo spadku temperatury powietrza wraz ze wzrostem wysokości

Temperatura w troposferze maleje wraz ze wzrostem wysokości. **Pionowy gradient temperatury atmosfery** to tempo ochładzania się powietrza w miarę wzrostu odległości od powierzchni Ziemi, wynoszące zwykle 0,6 °C na 100 m. **Suchoadiabatywny gradient temperatury**, określający tempo ochładzania suchego powietrza wynosi z reguły około 1 °C na każde 100 m wysokości. **Wilgotnoadiabatywny gradient temperatury** (dla wilgotnego powietrza) – jest niższy wskutek kondensacji pary wodnej i waha się między 0,4 °C a 0,9 °C na 100 m.

Stratosfera

Warstwa atmosfery ziemskiej leżąca nad tropopauzą

Stratosfera, oddzielona od troposfery tropopauzą, rozciąga się do wysokości 50 km nad powierzchnią Ziemi, gdzie jej górną granicę stanowi kolejna warstwa przejściowa – **stratopauza**. Stratosfera skupia 19% gazów atmosferycznych. Zawiera niewielką ilość pary wodnej, toteż w porównaniu z troposferą jest dość mało aktywna. W górnej stratosferze leży **warstwa ozonowa** (ozonosfera) – pas maksymalnej koncentracji ozonu, gazu pochłaniającego szkodliwe promieniowanie nadfioletowe Słońca. W stratosferze temperatura powietrza wzrasta wraz z wysokością, od –60 °C nad tropopauzą do maksymalnej wysokości około 10 °C na poziomie stratopauzy.

Termosfera

Warstwa atmosfery ziemskiej leżąca nad mezopauzą

Gazy termosfery – jeszcze bardziej rozrzedzone niż powietrze w mezosferze – pochłaniają promieniowanie słoneczne w nadfioletowej części widma, toteż temperatura wzrasta wraz z wysokością aż do 2000 °C na poziomie górnej granicy termosfery.

Pogoda

Warunki atmosferyczne w określonym miejscu i czasie

Bezustanny ruch powietrza w warstwie troposfery sprawia, że warunki atmosferyczne ulegają ciągłym zmianom. Bez tej skomplikowanej cyrkulacji nie mielibyśmy żadnych zmian pogody. Do najważniejszych elementów określających pogodę należą: nasłonecznienie, temperatura, opady atmosferyczne, zachmurzenie i wilgotność powietrza. Uśrednione warunki pogodowe na danym obszarze przez dłuższy okres – zwykle ponad 30 lat – określamy mianem klimatu.

Mezosfera

Warstwa atmosfery ziemskiej leżąca nad stratopauzą

W mezosferze gazy są już zbyt rzadkie, by pochłaniać znaczniejsze ilości słonecznego ciepła, toteż temperatura maleje tu szybko wraz z wysokością, osiągając –120 °C na poziomie **mezopauzy** – 80 km nad powierzchnią Ziemi. Mezosfera ma jednak wystarczającą gęstość, by spowalniać ruch meteoroidów. Gwałtownie hamujące bolidy spalają się, pozostawiając na niebie świetliste szlaki.

Atmosfera

Cienka powłoka gazowa otaczająca Ziemię

Atmosfera ziemską przypomina przejrzyste, bezwonne i pozbawione smaku „morze” gazów, pary wodnej i drobnego pyłu. Rozciąga się od powierzchni Ziemi do wysokości około 700 km, lecz nie ma wyraźnie zaznaczonej górnej granicy: powoli rzednąc, przechodzi stopniowo w kosmiczną próżnię. Traci bezustannie lżejsze cząsteczki gazów – takich jak wodór i hel – wylatujące się spod wpływu ziemskiej grawitacji. Na podstawie rozkładu temperatur wraz ze wzrostem wysokości w obrębie atmosfery wyróżniono szereg koncentrycznych warstw, oddzielonych płynnymi granicami.

Jonosfera

Warstwa atmosfery ziemskiej nad mezopauzą, obfitująca w naładowane elektrycznie cząstki

Jonosfera jest częścią termosfery. Występuje tu znaczna ilość atomów i cząstek gazów atmosferycznych naładowanych elektrycznie pod wpływem promieni nadfioletowych i promieni X, wysyłanych przez Słońce. Jonosfera ma szczególne znaczenie dla światłowej komunikacji, bowiem fale radiowe – załamywane i odbijane w tej warstwie – mogą docierać do oddalonych miejsc świata.

Egzosfera

Zewnętrzna warstwa atmosfery

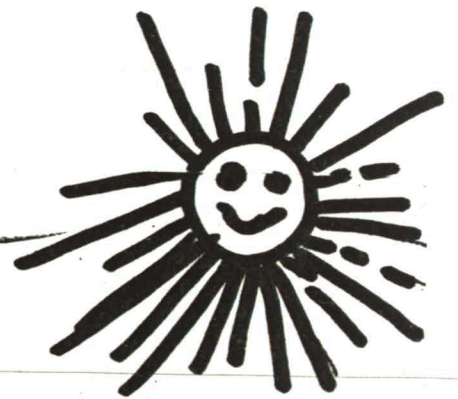
Egzosferą nazywamy najbardziej zewnętrzną część atmosfery, sięgającą wysokości ponad 700 km nad powierzchnią Ziemi, gdzie gazy atmosferyczne stają się coraz rzadsze, a wreszcie ich atomy i cząstki wylatują z pola grawitacyjnego Ziemi w przestrzeń kosmiczną.

ZIMOWISKO DOCHODZĄCYCH

W CZASIE TRWANIA FERII ZIMOWYCH W ROKU SZKOLNYM 2001/2002
ODBYŁO SIĘ Z ZESPOŁE SZKÓŁ W SKAWAŃCZACH ZIMOWISKO DOCHODZĄCYCH
KAŻDY MÓGŁ UCZESTNICZYĆ W ZAJĘCIACH ZGODNIE Z ZAINTERESOWANIAMI.

- GRY I ZABAWY NA ŚWIEŻYM POWIETRZU
- GRY STOLIKOWE
- KONKURS PLASTYCZNY
- TENIS STOLEWY
- GRY I ZABAWY RUCHOWE
- OGLĄDANIE PROGRAMU TELEWIZYJNEGO
- OGLĄDANIE FILMÓW.

1	2	3	4	5	6	2
---	---	---	---	---	---	---

podawana choremu przed operacją

7	8	4	2
---	---	---	---

z niej chleb

9	10	7
---	----	---

leci z komina

11	12	2	1	5
----	----	---	---	---

sucha trawa

13	14	3	7	5	11
----	----	---	---	---	----

herbata będzie w nim ciepła przez cały dzień

1	12	14	7	2	3	8	4	2	13	3	6	10	7	2
---	----	----	---	---	---	---	---	---	----	---	---	----	---	---

4	12	14	9	10	5	11	13	3	2	6	12	7	2
---	----	----	---	----	---	----	----	---	---	---	----	---	---

Zaszyfrowana zagadka

Litery odgadniętych na podstawie objaśnień wyrazów, przenieś zgodnie z numeracją do dolnego diagramu i odczytaj zagadkę, którą oczywiście trzeba jeszcze rozwiązać. Pamiętaj, że takim samym liczbom odpowiadają takie same litery.

Ukryte zwierzęta

Nazwy jakich zwierząt należy wpisać w miejsce kropek, by powstały sensowne zdania?

- Sroki lubią błys...ki.
- Woka...tka zaczęła śpiewać pierwszy utwór.
- Minister zaczął podawać kon...ne liczby.
- Maciej jest prawdziwym sma...zem.
- Każdy z nas jest kon...entem.

● Kto w pracy trąbkę nosi na głowie? Może ktoś czekający na list nam podpowie?

● Coraz cieńszy się staje coraz mniej ma kartek. Coraz z niego spada jakiś wtorek, czwartek.

● Ma maleńkie ucho, o tym wiecie sami.

Trzeba ją przy pracy wyciągać palcami.

● Ma słuchawkę, nie bada nią dzieci, A głos po drucie do ciebie leci.

● Jej nogi są z różeg, a szyja z kija. Wyszła na podłogę, śmieci nie omija.

● Nie dziewczyna to wcale, ale nosi korale.

I wachlarz w krąg rozkłada i gul, gul, gul powiada.

● W tym miejscu ręka zgina się raz. W tym miejscu sweter drze się i przeciera.

Choć w obu rękach te miejsca mamy, nigdy się nimi nie przepychamy.

● Jest w zielonym groszku – powie ogrodniczka, za co obrazi się na nią złotówka.

● Co to za ptak, kto mi podpowie – dzióbek ma długi i czub na głowie?

REBUS

● Jeżom na grzbiecie się jeżą. Sosnom zielenią się, rosna. A w rękach krawcowej są do pracy skore i gotowe.

● Chodzi za nami po ścianie, chodzi za nami po ziemi. Gdy ja stanę – on stanie, znika, kiedy się ściemni.

● Z lęku przed młotkiem w desce się schował. Wygląda tylko stalowa głowa.

● Na wysokiej nodze stoi w ogrodzie. Jego twarz ze smakiem skubią dzieci i ptaki.

● Malutkie – biega po krosnach, duże – po jeziorze pływa, ma wiostą.

● Zębki ostre, zębki białe, do przyprawy doskonałe.

● Ja plotkarką złodziejaszkiem? Przestańcie mnie złościć! Jestem ładnym, miłym ptakiem i spraszam wam gości.

● Przez gęstwinię w lewo, w prawo choć nóg nie ma, biegnie w las. My z nią razem naprzód, żwawo ona wszędzie wiedzie nas.